

(ITALIE) 'VONGOLE' OF DE DOOD

'Silvano Voltolina, 25 jaar, vermoord terwijl hij het brood verdiende voor zijn familie'. In Chioggia, de bekoorlijke vissersplaats aan de zuidkant van de lagune van Venetië, hangt aan bijna elke muur een rouwmanifest met deze tekst. Chioggia treurt en zweert wraak, maar laat ook 'die uit Pila' weten te blijven vissen in de Po-delta. In Pila, 25 kilometer zuidwaarts, wordt geantwoord: 'het jachtseizoen is begonnen; niets weerhoudt ons ervan een geweer te dragen'.

Nu heeft ook Italië zijn vissersoorlog. Al anderhalf jaar verdeden de vissers uit de Po-delta hun wateren tegen ongewenste gasten. En dat zijn vooral vissers uit Chioggia. Incidenten zijn er genoeg geweest. Ook gewonden -aan beide kanten-. En nu dus een dode. Na de moord op Silvano Voltolina zijn de *Chioggiani* met honderd boten uitgevaren. Ze belaagden het kleine Pila -vijftig huizen achter een dijk- en staken de loods en in brand. De politie, in allerijl met vijfhonderd man opgekomen, kon een veldslag ternauwernood voorkomen. Een visverbod is afgekondigd.

Inzet van het conflict zijn de 'Vongole', kleine schelpdiertjes, die samen met olie, peterselie, knoflook en -natuurlijk- spaghetti, het hemelse gerecht *spaghetti alle vongole* vormen. In de Po-delta blijkt een Filippijnse variant die groter, smakelijker en niet in de laatste plaats waardevoller is, zeer goed te gedijen.

Op advies van de universiteit van Rovigo werd vijf jaar geleden bij wijze van experiment de Filippijnse vongola uitgezet. Tot hun voldoening zagen vissers van het straatarme gebied dat de schelpdieren snel groeiden en na zes in plaats van de normale acht maanden konden worden 'geogst'. Pila spande de kroon. In het uiterste puntje van de delta waren slechts vier maanden nodig, waarschijnlijk dankzij de aanwezigheid van de enorme electriciteitscentrale die het water verwarmt.

'De 1700 vissers uit de delta stroopten hun mouwen op en hebben alles gedaan om de vongole-teelt verder te ontwikkelen', zegt Severino Mazzucco, president van de visserscoöperatie van Pila. 'Na jaren van armoede, economische crises, overstromingen en andere narigheid, leek ook hier het tij te keren'. Maar het vongole-wonder bleef niet onopgemerkt. De vissers uit Chioggia, zelf getroffen door fikse crises, verschenen 's nachts in de delta. 'Met wel meer dan veertig schepen', aldus Mazzucco. Ze gebruikten gewone visnetten waarmee ze niet alleen tien- tot vijftienduizend kilo per nacht weghalen, maar ook de 'kweekgronden' vernielden.

Politie en kustwacht stonden machteloos, ook omdat hun schepen niet geschikt zijn voor de ondiepe kustwateren van de delta. Ongelukken konden niet uitblijven en nu is het arme Pila, zoals altijd in deze tijd van het jaar gehuld in een dikke nevel, gebombardeerd tot een moordenaarsnest. Eenheden van de *Carabinieri* surveilleren op de dijk en in de enige straat die het dorp rijk is. De angst voor vendetta is nog groot, ondanks het feit dat vijf 'Pilesi' zijn gearresteerd en inmiddels hebben bekend.

De dood van Silvano Voltolina heeft de regio onthutst, maar ook de autoriteiten wakker geschud. Voor het eerst zijn beide partijen

naar de onderhandelingstafel gebracht. In Venetië is overeengekomen dat de 'Chioggiani' honderd vergunningen krijgen om te vissen in de Po-delta ('een voorstel dat wij al veel eerder hadden gedaan, maar dat altijd werd afgewezen omdat stelen nu eenmaal meer opleverde', zegt Mazzucco). Ook zullen de coöperaties van de delta de vissers van Chioggia helpen bij het kweken van Filippijnse vongole in hun eigen lagune. Natuurlijk in de hoop dat ze daar dan ook zullen blijven.

(E. van der Linden. Uit: Elseviers Magazin 23-11-1991)

Noot Red.:

"Vongole" = *Chamelea gallina* (Linnaeus, 1758),

"Filippijnse Vongole" = *Tapes philippinarum* (Adam & Reeve, 1850)

(de laatste soort vertoont zeer sterke overeenkomsten met de West-Europese 'Geruite tapijtschelp' *Tapes decussatus* (Linné, 1758))